

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 20 січня 2022 р.)

В.о.завідувача кафедри

доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Навчальна (волонтерська) практика»,
що викладається в межах ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів – 2022

Назва дисципліни	Навчальна (волонтерська) практика
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Мартіросян Леся Анатоліївна – канд. пед. наук., доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: lesia.martirosian@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Четвер 13.00-15.00 (кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/praktyka
Інформація про дисципліну	«Навчальна (волонтерська) практика» є обов'язковою освітньою компонентою ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота». Її тривалість визначена навчальним планом і складає 2 тижні у IV семестрі, загальною кількістю 90 год, що відповідає 3 кредитам ECTS.
Коротка анотація дисципліни	«Навчальна (волонтерська) практика» призначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти другого року навчання для денної форми навчання. Організатором практики є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи. Базами для проходження

	<p>практики можуть бути: освітні установи (загальноосвітні школи, навчально-виховні комплекси, навчально-реабілітаційні центри, ліцеї, гімназії), Центри соціальних служб, кризові центри, соціально-психологічні центри, служби у справах дітей, притулки для дітей, громадські та недержавні організації та установи.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета: розширити професійно-педагогічні знання практикантів та забезпечити опанування їх методикою соціально-педагогічної роботи з різною категорією населення, сприяти оволодінню видами професійної діяльності на рівні, що відповідає кваліфікації «бакалавр».</p> <p>Завдання практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> – актуалізація опорних знань студентів з соціально-психологічних дисциплін; – поглиблення і закріплення теоретичних знань, одержаних студентами у вузі, формувати уміння застосовувати їх на практиці; – вироблення в практикантів умінь спостерігати і актуалізувати виховну роботу та інші види робіт, що проводяться у центрах; – виявлення можливостей соціальних інститутів у формуванні соціальної активності дітей та молоді; – визначення інтересів і потреб населення в різних видах соціально-педагогічної діяльності з урахуванням специфіки віку, статті, освіти та ін.; – формування адекватної самооцінки професійних досягнень студентів; – розвиток у майбутніх соціальних педагогів прагнення до самовдосконалення і професійного самотворення.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко Н.О. Соціальна діагностика: підручник / Н.О. Бондаренко. К.: О.В. Ямчинський. 2021. 240 с. 2. Ведення випадку в сфері захисту дитини. URL : https://www.unicef.org/ukraine/media/9081/file/case-management2.pdf 3. Закон України «Про соціальні послуги». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text. 4. Медична і соціальна реабілітація: підручник (ВНЗ I-III р.а.) / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. – 2-е вид., переробл. і доповн. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». К., 2018. 464 с. 5. Організація соціальної роботи з дітьми та молоддю, які опинились у СЖО. Практичний посібник для спеціалістів соціальної сфери. // Авт. кол.: С.С. Валько, Л.С. Лоріашвілі, М.С. Лоріашвілі, А.І.

- Павловський, Ю.А. Саранков, Я.М. Туреханов, Ю.М. Удовенко. К.: ХХ, 2011. 304 с.
6. Організація психологічної реабілітації дітей-інвалідів (Методичний посібник Міністерства праці та соціальної політики України). К.: 2008. 28 с.
 7. Потоцька Ю.В. Консультування : соціально-педагогічний аспект / Ю.В. Потоцька. К. Шкільний світ, 2019. 109 с.
 8. Про затвердження форми Акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 28 квітня 2004 року № 95. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-04>
 9. Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах. Наказ Мінсоцполітики України від 09.07.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#Text>.
 10. Перелік державних стандартів соціальних послуг. URL : <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/912/91199>.
 11. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с
 12. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.
 13. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В.Залеська та ін. Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с.
 14. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах : метод. рек. / автори-упор. В. Г. Панок, З.О. Гаркавенко, О.Г. Карагодіна, А.С. Шапошнікова. – [2-е вид., стереотип.]. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 76 с.
 15. Харченко С.Я., Краснова Н.П., Харченко Л.П. Соціально-педагогічні технології. [Навч.-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Луганськ, 2005. 552 с.

Допоміжна

16. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 №161 // Освіта України: Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 382 – 399.
17. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом

	<p>Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94) // Інформ. зб. Міністерства освіти України. – 1993. – № 17 – 18. – С. 16 – 30.</p> <p>18. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. URL : https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg_practice.pdf</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.http://www.library.edu-ua.net 2. Електронна бібліотека. http://el-biblioteka.at.ua 3. Електронна бібліотека.http://books.tr200.net 4. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) http://www.nbu.gov.ua/portal 5. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush 6. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. http://www.nbu.gov.ua 7. Львівський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді https://social.lviv.ua/institution/socsluzhby/ 8. Управління «Служби у справах дітей» Львівської міської ради https://city-adm.lviv.ua/lmr/office/viddil-sluzhba-u-spravakh-dite 9. Притулок для дітей Служби у справах дітей Львівської облдержадміністрації http://prytulok.lviv.ua 10. Центр підтримки дітей при ліцеї «Просвіта» Львівської міської ради http://litsey-prosvita.lviv.ua/ 11. Львівська правнича гімназія http://www.law-gymnasia.lviv.ua/
Обсяг курсу	90 годин (для студентів денної форми навчання)
Очікувані результати навчання	<p>Проходження практики сприяє формуванню:</p> <p>Інтегральної компетентності (ІК):</p> <p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p>

Загальних компетентностей (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людині громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахових компетентностей (СК)

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

- ФК11.** Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
- ФК12.** Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
- ФК15.** Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
- ФК16.** Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.
- ФК17.** Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- ФК20.** Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.
- ФК21.** Здатність здійснювати соціально-педагогічну діяльність у закладах освіти різного типу на засадах партнерської взаємодії, створювати умови для гармонійного розвитку особистості, її здібностей, організації її дозвілля.

Успішне проходження практики сприятиме досягнення здобувачами
програмних результатів навчання

- ПРН2.** Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.
- ПРН3.** Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
- ПРН4.** Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.
- ПРН9.** Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.
- ПРН10.** Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.
- ПРН11.** Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
- ПРН12.** Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- ПРН14.** Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.
- ПРН15.** Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
- ПРН17.** Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати

	клієнтів. ПРН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
Ключові слова	Клієнти, оцінка потреб клієнта, соціальні послуги, соціальний працівник
Формат курсу	Очний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Загальна та соціальна педагогіка», «Соціальна робота в центрах соціальних служб», «Психологія особистості».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Бесіда, консультації, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, спостереження, тестування, аналіз наукової літератури, проектування.
Необхідні обладнання	Робочий кабінет, технічні засоби навчання (комп'ютер, мультимедійний пристрій)
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою на основі аналізу роботи на базі практики (50 балів) та під час диференційованого заліку (50 балів): <i>На базі практики (50 балів):</i> Пакет матеріалів діяльності закладу (установи), нормативно-правові документи, якими керується заклад (установа) – 6 балів Професійно- психологічний портрет соціального педагога – 7 балів

	<p>Аналіз відвідуваної установи – 7 балів</p> <p>Типове завдання з урахуванням специфіки бази практики..... – 30 балів</p> <p><i>Під час проведення заліку:</i></p> <p>Своєчасність здачі звітної документації практики – 5 балів</p> <p>Якість оформлення та виконання матеріалів звітної документації – 30 балів</p> <p>Презентація результатів практики – 10 балів</p> <p>Присутність та участь на підсумковій конференції за результатами практики – 5 балів</p>
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правові основи організації соціальної роботи. 2. Основні види соціальних послуг. 3. Оцінка потреб клієнта як основ надання соціальної допомоги та підтримки. 4. Методи комплексної діагностики особистості. 5. Налагодження первинного контакту, комунікації з клієнтом. 6. Особливості організації діагностики клієнта. 7. Інтерпретація результатів діагностики, її врахування при складанні плану соціально-педагогічної роботи. 8. Категорії клієнтів, які потребують соціально-педагогічної допомоги. 9. Особливості корекційної роботи соціального педагога. 10. Ведення документації соціальним працівником. Вимоги до її оформлення.
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання	Термін виконання
1	<p>Ознайомлення з установою, керівництвом, складом працівників, основними завданнями та напрямками роботи, категоріями клієнтів. Проходження інструктажу з техніки безпеки.</p> <p>Планування власної діяльності на час проходження практики, визначення графіку роботи.</p> <p>Підбір пакетів матеріалів діяльності закладу (установи), нормативно-правових документів, якими керується соціальний педагог даної установи (закладу). Аналіз відвідуваної установи.</p> <p>Ознайомлення з діяльністю соціального педагога бази практики. Підбір методів для написання професійно-психологічного портрету соціального педагога.</p> <p>Підготовка матеріалів для виконання типового завдання з урахуванням специфіки бази практики.</p> <p>Участь у семінарах, засіданнях, які проходять на базі практики.</p>	Групова, індивідуальна робота	1-19	<p>Скласти індивідуальний план роботи. Підготувати пакет матеріалів діяльності закладу.</p> <p>Підібрати методи для діагностики професійно-психологічної характеристики соціального педагога.</p> <p>Підібрати методи для виконання типового завдання з урахуванням специфіки бази практики.</p>	1 тиждень
2	<p>Участь у семінарах, засіданнях, які проходять на базі практики.</p> <p>Підготовка та виконання типового завдання з урахуванням специфіки бази практики. Опрацювання даних, аналіз та інтерпретація отриманих результатів.</p> <p>Обговорення проведення роботи з керівником практики від кафедри.</p>	Групова, індивідуальна робота	1-19	<p>Виконати типові завдання з урахуванням специфіки бази практики.</p> <p>Написати професійно-психологічний портрет соціального педагога.</p> <p>Оформити документацію</p>	2 тиждень

	Підготовка та подання звіту про проходження практики Презентація результатів практики в установі.				
2	Презентація результатів практики на кафедрі	презентація, виступ			2 тиждень